

Sygn. akt VII U 1742/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 28 maja 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu Z. S. prawo do emerytury od dnia 9 maja 2013r.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 1742/13

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy Z. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w wobec nie udowodnienia 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wyjaśnił, iż nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu od 14.03.1980 r. do 30.09.1988 r. z tytułu zatrudnienia w Stoczni (...) w oparciu o przedłożoną dokumentację, ponieważ nie wynika z niej aby ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach oraz okresu 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) S.A. w G. wskazując, iż w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 11.02.2013 r. zakład pracy nie powołuje przepisów resortowych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, w oparciu o uznanie, iż w okresie zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Ponadto wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków R. M. i Z. P. na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację prezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

**Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Ubezpieczony Z. S., urodzony dnia (...), w dniu 23 kwietnia 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę. Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 28 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy Z. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach, z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa.

Wnioskodawca, nie jest członkiem OFE, nie pozostawał w zatrudnieniu na dzień złożenia wniosku.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. staż ubezpieczeniowy wymiarze 26 lat, 11 miesięcy i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 1 – 3 akt ubezpieczeniowych, karta przebiegu zatrudnienia – k. 25 akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 28.05.2013 r. k. 25 akt ubezpieczeniowych.

Z. S. z zawodu malarz konserwator okrętowy, był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. w G. od 14 marca 1980 r. do 31 grudnia 1988 r. W okresie tegoż zatrudnienia od 14 marca 1980 r. do 30.09.1988 r. wykonywał pracę malarza konserwatora i piaskarza. Piaskowanie polegało na oczyszczaniu rdzy z blachy np. w zbiornikach, sekcjach statku przy użyciu węża , z którego pod dużym ciśnieniem wydobywał się piasek. Piaskowanie było czynnością wykonywaną przed malowaniem, kolejnym etapem było zaś malowanie oczyszczonej powierzchni pistoletem. Rodzaj farb używany do malowania zależał od wymogów armatora. Prace wnioskodawca wykonywał na statkach i na sekcjach (sekcja to część statku umieszczona obok statku – element statku). Prace wykonywane przez ubezpieczonego był wykonywane na statkach nowobudowanych a także na statkach remontowanych. Pracę tę wnioskodawca wykonywał w roboczym ubraniu i w masce. W środowisku w którym pracował występował kurz i opary. Pracę wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Miejsmem pracy były pochylnie, doki i nabrzeże w zależności od umiejscowienia statku.

W okresie od 01.01.1989 r. do 19 kwietnia 2010 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) S.A. w G. w Okresie od 01.01.1989 r. do 31.12.1998r. wykonywał pracę na stanowisku malarza konserwatora. Przedmiotem działalności spółki były remonty statków , ale spółka pośredniczyła także w zakresie wynajmu pracowników dla innych stoczni, które zajmowały się budową statków.

Miejsmem pracy ubezpieczonego były tereny stoczniowe. Ubezpieczony będąc zatrudnionym w spółce (...) S.A. wykonywał te same czynności jak w Stoczni (...) tj. prace malarza, konserwatora i piaskarza. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracując na statkach, świadcząc ja także na statku , dokach i pochylniach.

R. M. był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. w G. od 28.11.1980 r. do 31.12.1988 r. i (...) S.A. w G. od 01.01.1989 r. do 31.03.2012 r., na stanowisku malarza konserwatora, częściowo pracował z ubezpieczonym na tych samych jednostkach.

Z. P. był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. od w G. do 1988 r. i (...) S.A. w G. od lutego 1989 r. do czerwca 2002 r., na stanowisku malarza konserwatora. Ma przyznane prawo do emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach, organ rentowy zaliczył mu do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. i w (...) S.A.

Dowód:

- akta osobowe za okres zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. k. 18 akt koperta w tym świadectwo pracy z dnia 31.01.1988 r., zaświadczenie o wykonywaniu pracy zaliczonej do I kat zatrudnienia z dnia 20.01.1989 r., angaż z dnia 01.06.1988 r., zaświadczenie z dnia 27.05.1985 r., zaświadczenie z dnia 23.05.1983 r., indywidualna karta ewidencyjno- opiniodawcza, umowa o pracę z dnia 14.03.1980 r.
- akta osobowe za okres zatrudnienia w (...) S.A. w tym zaświadczenia lekarskie k.7, 21, 25,24 27, 30, 36, 41, 42, 43, umowa o pracę z dnia 01.01.1989 r. , umowa o pracę z dnia 01.09.1997 r. k. 19, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 11.02.2013 r.
- akta sprawy w tym zeznania świadków R. M. k. 30-31 wraz z nagraniem na płycie CD k. 33, zeznania świadka Z. P. k. 31 wraz z nagraniem na płycie CD k. 33, zeznania Z. S. k. 31-32 akt wraz z nagraniem na płycie CD k.33.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, aktach osobowych za okres zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G., aktach osobowych za okres zatrudnienia w (...) S.A. w G. oraz aktach sprawy, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawą ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków w tym świadka – R. M. i świadka Z. P. współpracowników wnioskodawcy za sporny okres zatrudnienia, które zasługiwały na wiarę, albowiem były jasne, spójne, rzetelne i razem z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tworzyły zwartą i logiczną całość. W poczet materiału dowodowego Sąd zaliczył także zeznania samego wnioskodawcy, które w pełni ocenił jako wiarygodne, wewnętrznie spójne i znajdujące odzwierciedlenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego Z. S. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3 ) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2, zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) z dniem 1 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 1 stycznia 2013r. aby uzyskać uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Podkreślić także należy, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, wykaz A dział III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod poz. 90 wskazano prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach a w załączniku nr 1 ( wykaz stanowisk ) do Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z dnia 29 czerwca 1985 r.) pod poz.90 pkt 15 powołano stanowisko malarza – konserwatora okrętowego.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 26 lat, 11 miesięcy i 26 dni oraz nie jest członkiem OFE.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okresy zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. od 14 marca 1980 r. do 30.09.1988 r. oraz okres zatrudnienia ubezpieczonego w spółce (...) S.A. od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. na stanowisku malarza – konserwatora.

Pozwany odmawiając zaliczenia spornych okresów zatrudnienia w podnosił, odnośnie okresu zatrudnienia w Stoczni (...) S.A., iż na podstawie przedłożonej dokumentacji nie można ustalić, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach a także zarzucał, iż zakład pracy nie powołał przepisów resortowych a odnośnie okresu zatrudnienia w spółce (...) S.A. podnosił, iż zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 11.02.2013 r. określając charakter pracy świadczonej przez wnioskodawcę

odwołał się do rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jedynie poprzez wskazanie działu i pozycji bez wskazania opisowego charakteru pracy świadczonej przez ubezpieczonego wynikającej ze wskazania działu i pozycji.

Podkreślenia wymaga, iż wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego potwierdza w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Stoczni (...) w G. od 14 marca 1980 r. do 30.09.1988 r. oraz okresie zatrudnienia w spółce (...) S.A. od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach będąc zatrudnionym na stanowisku malarza – konserwatora okrętowego.

Okoliczności powyższe potwierdza dokumentacja z akt osobowych za okres zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. tym świadectwo pracy z dnia 31.01.1988 r., zaświadczenie o wykonywaniu pracy zaliczonej do I kat zatrudnienia z dnia 20.01.1989 r., angaż z dnia 01.06.1988 r., zaświadczenie z dnia 27.05.1985 r., zaświadczenie z dnia 23.05.1983 r., indywidualna karta ewidencyjno- opiniodawcza, umowa o pracę z dnia 14.03.1980 r. a także zeznania powołanych w sprawie świadków R. M. i Z. P. oraz zeznania samego wnioskodawcy.

Co do okresu zatrudnienia w spółce (...) S. A. wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego opartego na dokumentacji z akt osobowych dotyczącej tego okresu zatrudnienia w tym w szczególności na zaświadczeniach lekarskich, które wskazywały na dopuszczenie do pracy na konkretnym stanowisku – malarza konserwatora a także umowie o pracę z dnia 01.01.1989 r. , umowie o pracę z dnia 01.09.1997 r. świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 11.02.2013 r. a także zeznania powołanych w sprawie świadków R. M. i Z. P. oraz zeznania samego wnioskodawcy potwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach będąc zatrudnionym na stanowisku malarza konserwatora .

Świadkowie R. M. i Z. P. powołani w sprawie byli współpracownikami wnioskodawcy za dwa sporne okres zatrudnienia , pracowali w tych samych zakładach, na tożsamyh stanowiskach (malarza konserwatora i piaskarza) znali specyfikę pracy, zakres obowiązków i charakter wykonywanego zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę powyższe wskazać należy, iż niewątpliwie charakter pracy świadczonej przez wnioskodawcę na stanowisku malarza konserwatora okrętowego kwalifikuje do pracy w szczególnych warunkach w obydwu nie zaliczonych przez pozwanego okresach pracy.

Odnosząc się do zarzutów kierowanych przez organ rentowy pod adresem dokumentacji dotyczącej okresu zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. wskazać należy, iż w ocenie Sądu dokumentacja z akt osobowych dotycząca tego okresu zatrudnienia bezsprzecznie potwierdza, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku malarza – konserwatora a pracę tę świadczył stale i w pełnym zakresie czasu pracy. Okoliczność tę potwierdzili słuchani na tę okoliczność świadkowie przy czym, co należy podkreślić świadek R. M. wskazał, że „ była to praca wykonywana przez całą dniówkę ”( zeznania R. M. k. 30 akt) a świadek Z. P. potwierdził słuchany na tę okoliczność , że” była to praca przez całą dniówkę , a nie raz więcej niż dniówkę „ ( zeznania Z. P. k. 31 akt) także sam ubezpieczony słuchany na powyższą okoliczność wskazał ”... pracowałem 12 i 16 godzin” (zeznania ubezpieczonego k. 29 akt) .

W świetle powyższe nie może budzić żadnych wątpliwości, iż wnioskodawca będąc zatrudnionym w Stoczni (...) świadczył pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Także drugi zarzut tj. nie powołania przepisów resortowych nie jest zasady w świetle stanowiska Sądu Najwyższego zaprezentowanego w postanowieniu z dnia 22 marca 2012r. I UK 403/11, w którym Sąd ten stwierdził, iż że źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3

rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego. Pogląd ten w pełni podziela Sąd orzekający.

Odnosząc się do zarzutów kierowanych pod adresem dokumentacji dotyczącej okresu zatrudnienia w spółce (...) S.A. to wskazać należy, iż zarzut nie wskazania opisowego charakteru stanowiska pracy nie zasługuje na uwzględnienie w świetle wyników postępowania dowodowego, z których bezsprzecznie wynika charakter pracy świadczonej przez ubezpieczonego i stanowisko na jakim był zatrudniony.

W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy w spornych okresach czasu od 14 marca 1980 r. do 30.09.1988 r. oraz od 01.01.1989 r. do 31.12.1998r.

Biorąc pod uwagę, powyższe w ocenie Sądu ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze, co najmniej 25 lat, nie jest członkiem OFE. Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wykazał, iż wnioskodawca legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach wobec zaliczenia okresu od 14 marca 1980 r. do 30.09.1988 r. z tytułu zatrudnienia w Stoczni (...) oraz od 01.01.1989 r. do 31.12.1998r. z tytułu zatrudnienia w spółce (...) S.A.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzje organu rentowego z dnia 28 maja 2013 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 09 maja 2013 r., mając na uwadze datę osiągnięcia 60 roku życia oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którą świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek a nadto mając na uwadze

SSO Elżbieta Zabrocka